

2. ura: Moderna

Zapiši v zvezek (pri književnosti).

**MODERNA
(1899–1918)**

Moderna ali **nova romantika** je literarno obdobje, ki je trajalo od leta 1899 do leta 1918. Leta 1899 sta izšli pesniška zbirka Ivana Cankarja (*Erotika*) in Otona Župančiča (*Čaša opojnosti*), leta 1918 pa je umrl Ivan Cankar in bilo je konec 1. svetovne vojne.

Ivan Cankar se je uprl natančnemu in brezosebnemu odslikavanju sveta, za čemer so v drugi polovici 19. stoletja stremeli realisti in še posebno doslednejši naturalisti. Programsko je zapisal: » *Moje oči niso mrtev aparat, moje oči so pokoren organ moje duše!*« S tem je napovedal, da bo njegova besedna ustvarjalnost polna osebnih čustev in vtisov (impresij) ter tudi simbolov.

V moderni so se uveljavile nove, drugačne, moderne **književne smeri**:

- **simbolizem** (upor proti realističnemu posnemanju stvarnosti, poskus odkrivanja skritih pomenov in uporaba simbolov, npr. klanec – simbol revščine),
- **impresionizem** (zvočno in barvno posnemanje vtisov o zunanjem in notranjem svetu),
- **dekadenca** (poudarjanje čutnosti in propada sveta ali človeka).

V pesništvu se pojavljajo pesmi v svobodnem verzu, stalnim pesniškim oblikam se pridružijo svobodne. Tudi proza nove romantike je zelo lirizirana.

Predstavniki slovenske moderne so:

- **Ivan Cankar,**
- **Oton Župančič,**
- **Dragotin Kette in**
- **Josip Murn – Aleksandrov.**

V istem času sta delovala še dva pomembna književnika, ki pa nista sledila modernim tokovom ustvarjanja: Fran Saleški Finžgar in Fran Milčinski.